

MALARSTVO

TEBESY

PAGOWSKIE

Związek Polskich Artystów Plastyków
Centralne Biuro Wystaw Artystycznych

Teresa Pagowska

Malarstwo

WRZESIEŃ 1966

WARSZAWA „ZACHĘTA”. PLAC MAŁACHOWSKIEGO 3

Wydaje mi się, że szczególnie ciężko jest malować w naszych czasach. Gwałtowny rytm życia, mnogość wizualnego ruchu, który nas osacza, konkurencja optycznych środków masowej informacji — to wszystko znieczula nas, oślepia, przeszkadza obcowaniu z płótnem rozciągniętym na blejtramie, zawierającym w prostokącie ramy cały świat nadziei i protestu, światopoglądu i sentymentu, wiary i rezygnacji współczesnego malarza. Rozpaczliwa walka o życie wywołała w malarstwie stan trwałego zagrożenia. Stąd chyba owe błyskawiczne mody, historie estetyczne, stąd zapewne chaos kryteriów i normatywów, stąd również towarzyszące odbiorcy podejrzenie, że jest przedmiotem szalbierstwa. Ale wszak tę krytyczną sytuację spostrzegamy również i w innych starych sztukach jak literatura czy muzyka.

Dlatego tym większa radość rozpoznać czyjś prawdziwy los artystyczny, zetknąć się z autentyzmem osobowości, pograć się w świecie cudzej wyobraźni.

Tak się złożyło, że z malarstwem Teresy Pągowskiej spotkałem się niedawno. Nie znam dróg, którymi zdążyła ku dzisiejszości, nie znam ceny, jaką opłaciła swoją dojrzałość. Bo jej obrazy są bezspornie dojrzałe. Pągowska wie, co pragnie powiedzieć widzowi i wie dobrze, jakimi środkami to uczynić.

Jej wyabstrahowany świat kształtów plastycznych zawiera dostateczną sumę elementów znaczeniowych, które, niczym narkotyki, pobudzają wyobraźnię widza, angażują go we współuczestnictwo aktu twórczego. Zatem jej malarstwo nie tylko „gładzi wzrok”, nie tylko bawi samoistną grą plastyczną, lecz wciąga nas również w kredowe koło dramatów współczesnego człowieka.

Tematem jej obrazów są przeważnie akty. Pągowska wraca z bardzo daleka do tego tak tradycyjnego wątku plastycznego. Te akty są dramatycznymi esejami o strukturze doczesności, których autor odbył długą podróż po zdumiewającej krainie świadomości człowieka z końca dwudziestego wieku. W tych aktach widzę próby dotarcia do początków życia, widzę okrucieństwo śmierci czające się w połciach ciała, widzę konfrontację tego, co ziemskie z tym, co nierozpoznane, kryjące się w odległych galaktykach.

A więc akty, a więc ciało ludzkie widziane z zewnątrz i zarazem od wewnątrz, ciało podziwiane i wielbione jako kształt piękna, a jednocześnie ochłap rozdarty przez nieodkryte zagrożenie, zgangrenowany przez niezidentyfikowaną chorobę.

Obrazy Pałowskiej robią na mnie duże wrażenie. Z aluzyjnych konstrukcji plastycznych, które śmiało można nazwać abstrakcją, łyśnie raptem przejmująco rozedrgana pulsem płaszczyna ludzkiej skóry, spomiędzy meandrów wysmakowanych form skoczą nagle do oczu cienie skręconego boleśnie ciała. Pałowska jest zmysłowa. Ale ta drapieżna zmysłowość jest poprzedzona refleksją, próbą odgadnięcia współczesności i zapisania jej na płótnie zawartym w prostokącie ramy.

Najwcześniejsze jej obrazy korzą się jeszcze przed kolorem. Kolor jest tam rogatkowym wstępem do świata malowania. Później Pałowska nabiera śmiałości, odrzuca zabawę w estetyczność, zaczyna szukać ascezy, która jest funkcją dojrzalego wyboru. Jej dramatyczne akty wylaniają się jakby z nocy czy z niepamięci. Aż wreszcie w ostatnich obrazach znowu powraca kolor niosąc już zupełnie inne znaczenie. Podając klimat oraz atmosferę niepokoju i przełknięcia współczesności. Kolor odkryty na nowo.

Oczywiście mógłbym o Pałowskiej napisać w immanentnej poetyce opisu plam, linii i faktur oraz współzależności zachodzących pomiędzy nimi. Ale zdało mi się, że nie ma co się wstydzić faktu, iż dostrzegam w jej obrazach jakieś warstwy znaczeniowe, jakieś aluzje przedstawieniowe, które świadczą o pragnieniu Pałowskiej utrwalenia siebie i swoich doświadczeń w tak trudnej sztuce, jaką jest malarstwo.

Tadeusz Konwicki

Teresa Pałowska

Warszawa

Urodzona w Warszawie. Studia artystyczne PWSSP Poznań w pracowniach prof. W. Taranczewskiego i E. Wasilkowskiego, ukończone 1951.

- 1948—1950 — asystentura w PWSSP Poznań
1950—1958 — asystent później adiunkt PWSSP Gdańsk w Katedrze Malarstwa prof. St. Teisseyre
1958—1962 — docent w Katedrze Mal. prof. P. Potworowskiego (tamże)
1962 — obejmuje Pracownię Malarstwa w PWSSP Gdańsk

Udział w wystawach krajowych od 1950 r.

Wystawy ogólnopolskie i okręgowe: Ogólnopolska Wystawa Młodej Plastyki — Warszawa Arsenal 1955; Salon „Po prostu” — Warszawa 1957; Festiwale Sztuk Plastycznych w Sopocie 1957, 1960, 1962, 1965; Salon Jesienny — Poznań 1962; I, II Salon Marcowy — Zakopane 1958, 1959; I Festiwal Polskiego Malarstwa Współczesnego — Szczecin 1962; Wystawa Malarstwa - 20 lat PRL w Twórczości Plastycznej — Warszawa 1965; Porównania — Sopot 1965.

Wystawy indywidualne w kraju

1956 Sopot — BWA, 1960 Sopot — BWA.

Reprodukcje

Wystawy indywidualne za granicą

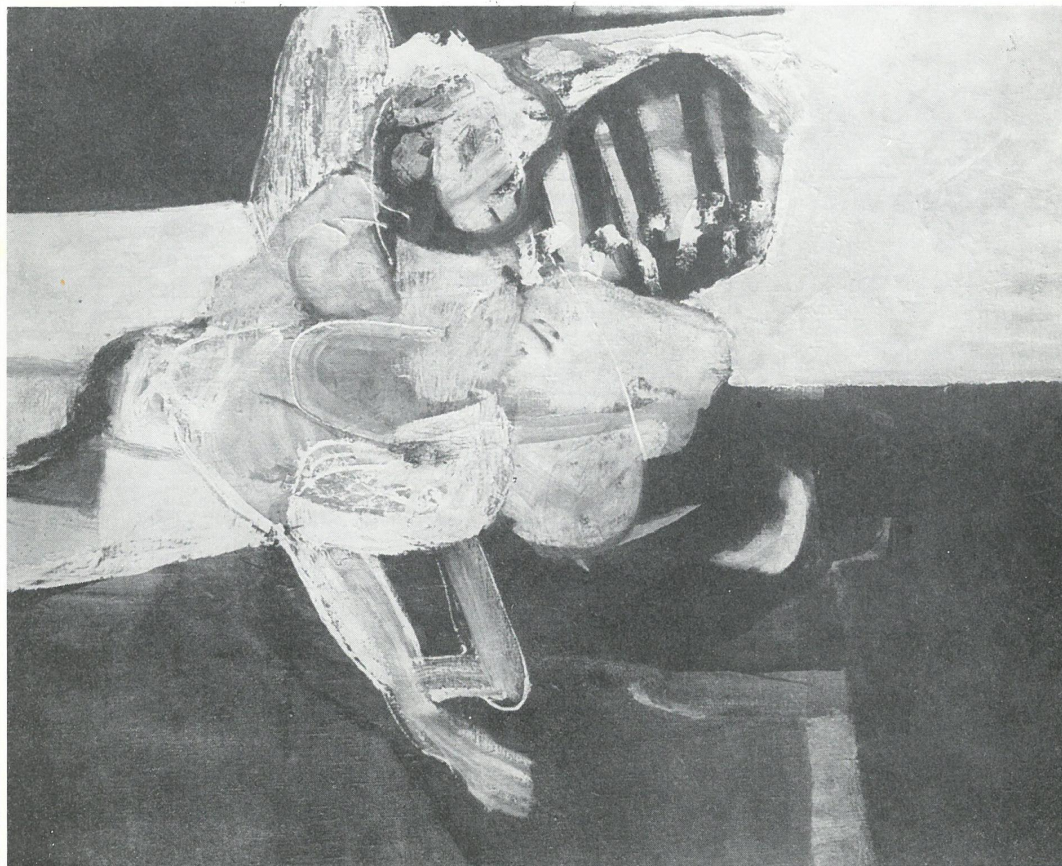
- 1961 — Paryż — Galerie Lambert
1962 — Wenecja — Galeria Il Canale
 Florenceja — Galeria Quadrante
1964 — Neuchâtel — Galerie Numaga

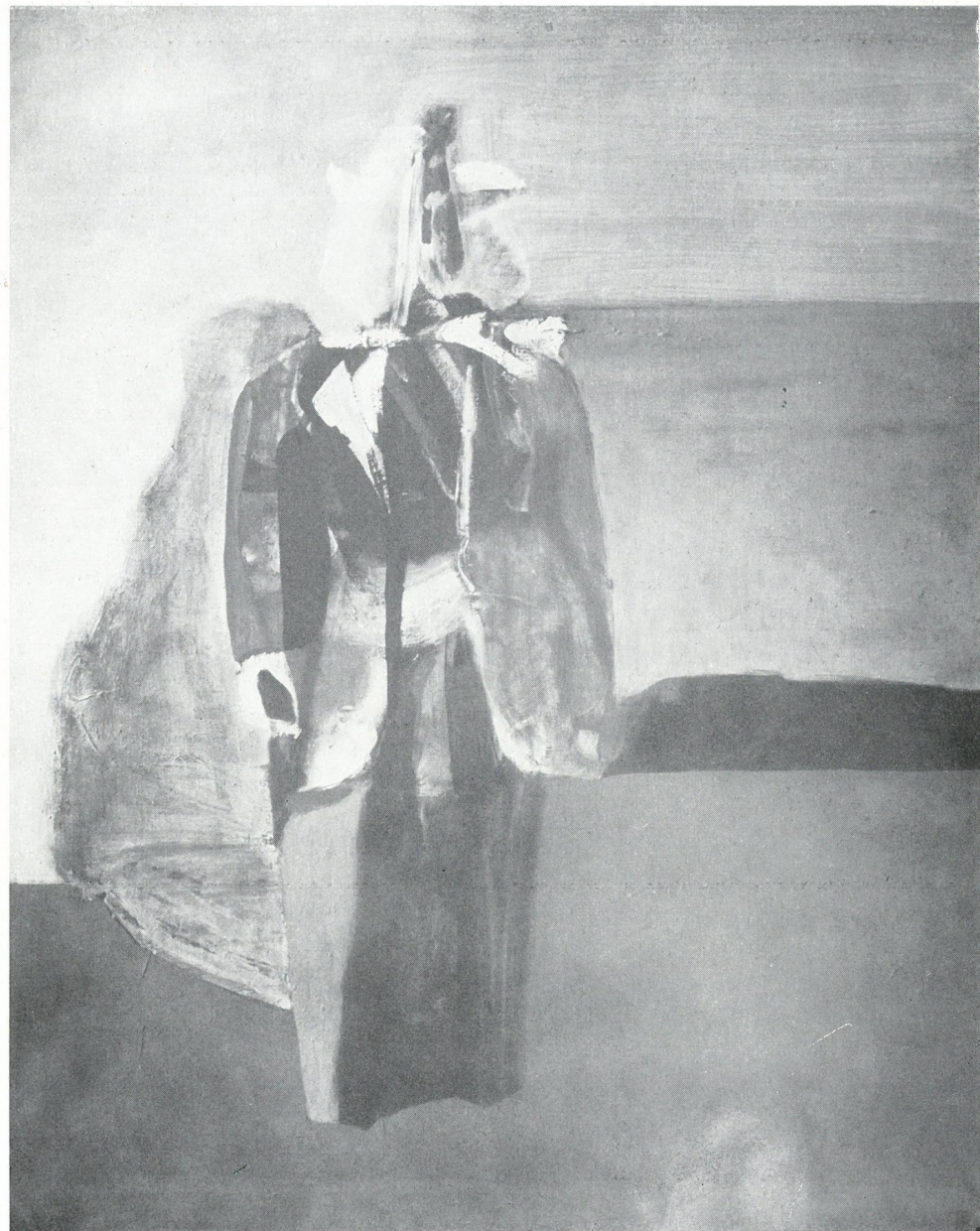
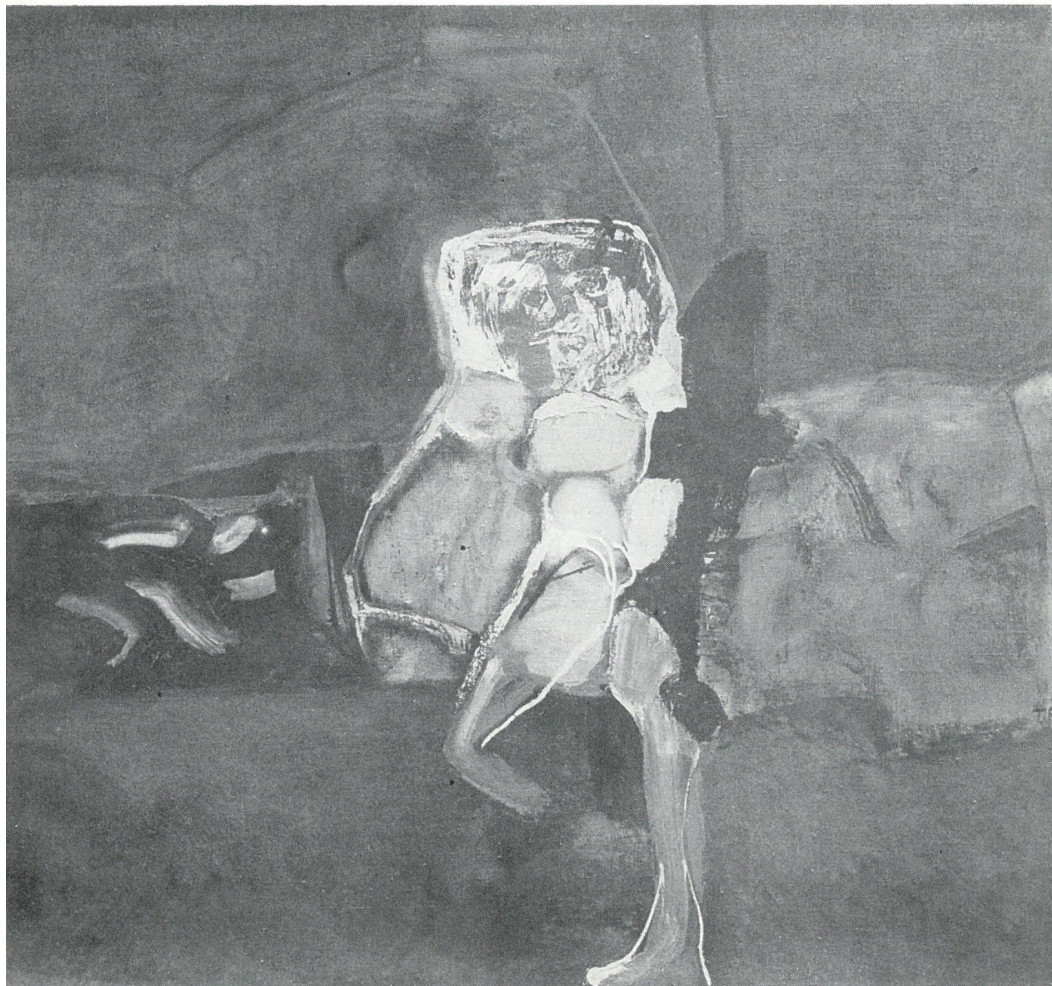
Wystawy zbiorowe i międzynarodowe za granicą

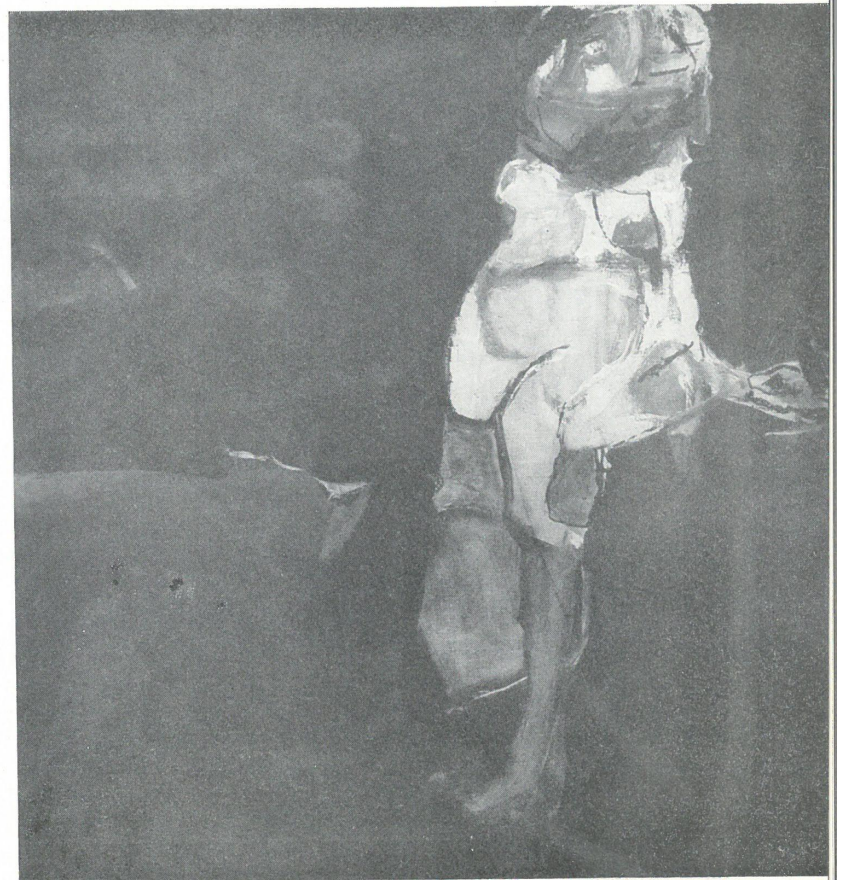
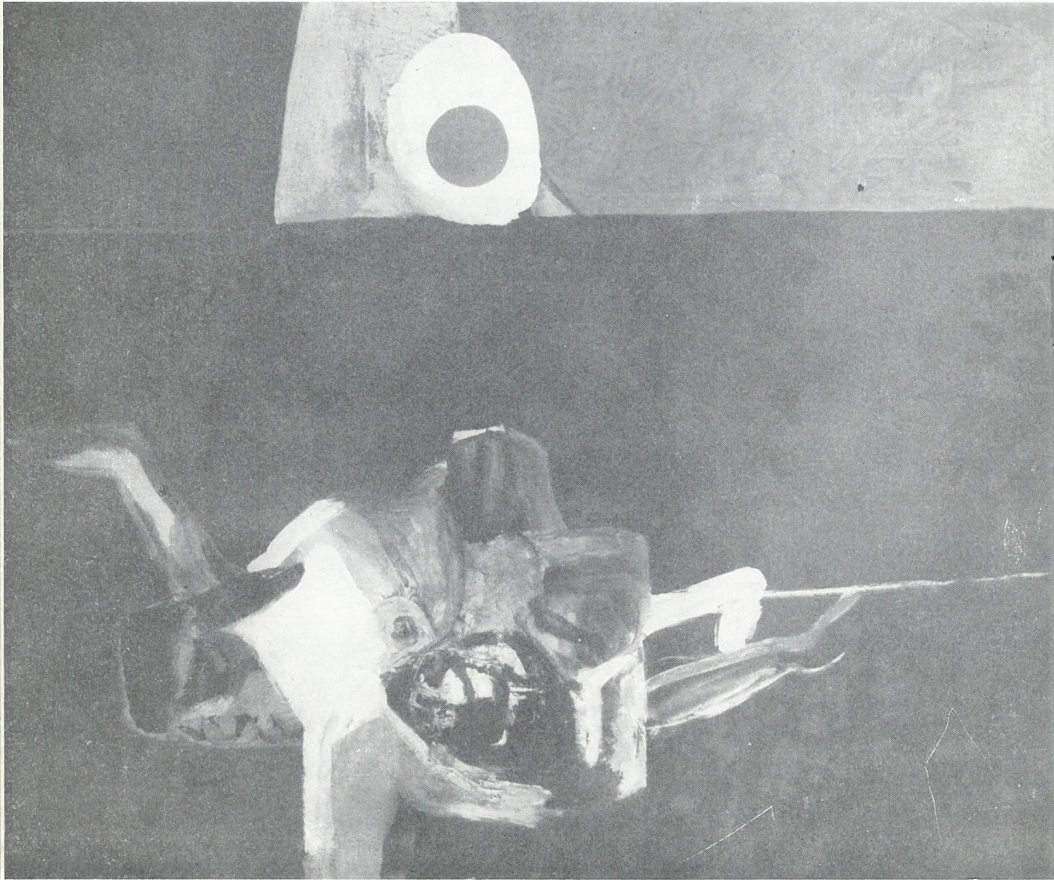
- 1956 — Bruksela — Dix Peintres Polonais — Galerie Giroux
1959 — Genewa — Pologne 50 ans de peinture — Musée d'Art
 et d'Histoire
 Paryż — Première Biennale de Paris
1961 — Nowy Jork — 12 Polish Painters — Museum of Mo-
 dern Art. Chicago — Contemporary Art Gallery
1963 — Paryż — Nouvelle École de Paris — Galerie Charpen-
 tier
 Paryż — Jeunes et Grands d'Aujourd'hui — Musée
 d'Art Moderne
 Florenceja — Nuova Figurazione — Palazzo Strozzi
 San Marino — IV Biennale d'Arte
1964 — Paryż — Salon des Réalités Nouvelles — Musée d'Art
 Moderne
 Paryż — Salon de Mai — Musée d'Art Moderne
 Paryż — Jeunes et Grands d'Aujourd'hui — Musée
 d'Art Moderne
1965 — Paryż — Salon de Mai — Musée d'Art Moderne
 Paryż — Salon des Réalités Nouvelles — Musée d'Art
 Moderne
 Paryż — Jeunes et Grands d'Aujourd'hui — Musée
 d'Art Moderne
1965/66 — Nowy Jork — 17 Polish Painters — D'Arcy Galleries
1966 — Paryż — Salon de Mai — Musée d'Art Moderne

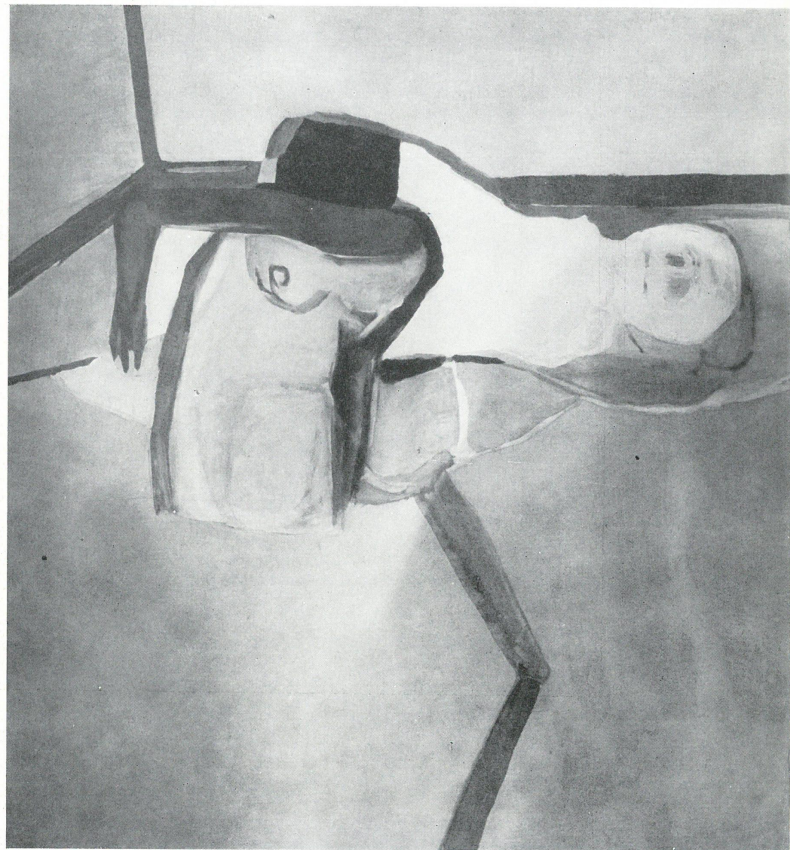
Prace w zbiorach

Muzeów Narodowych w Warszawie i Poznaniu, Muzeum Pomor-
skiego w Gdańsku, Muzeum Śląskiego we Wrocławiu oraz
w zbiorach prywatnych w kraju i za granicą.

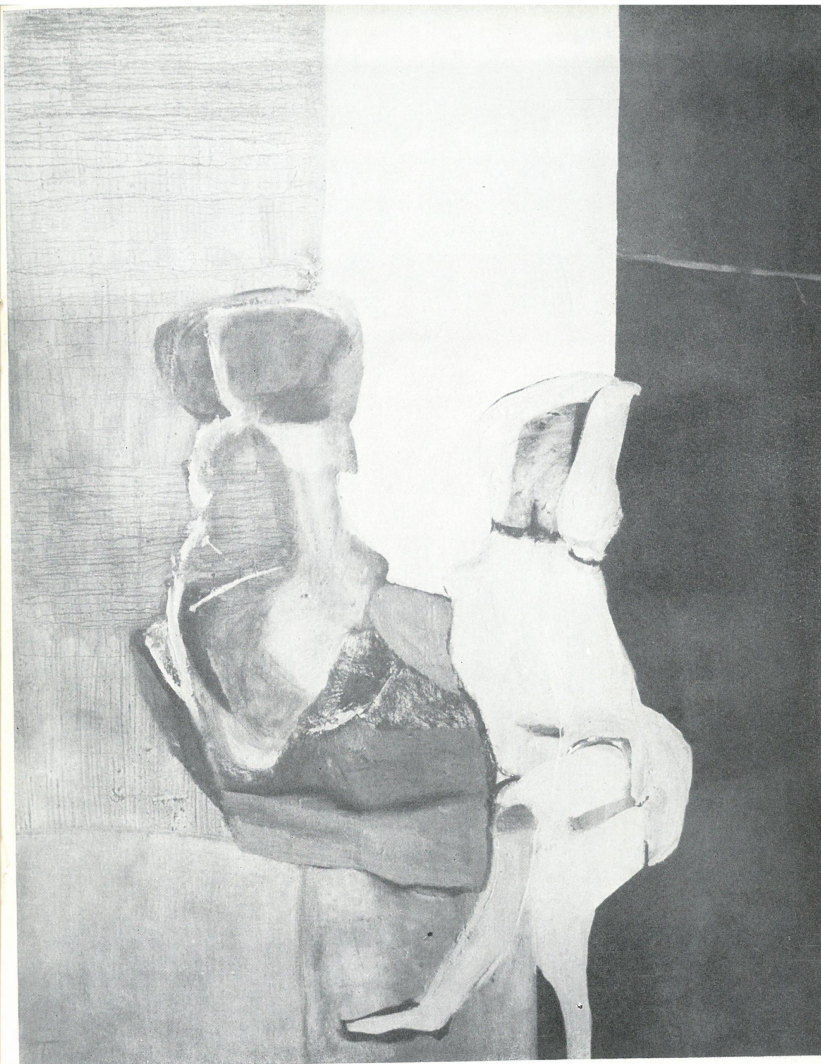

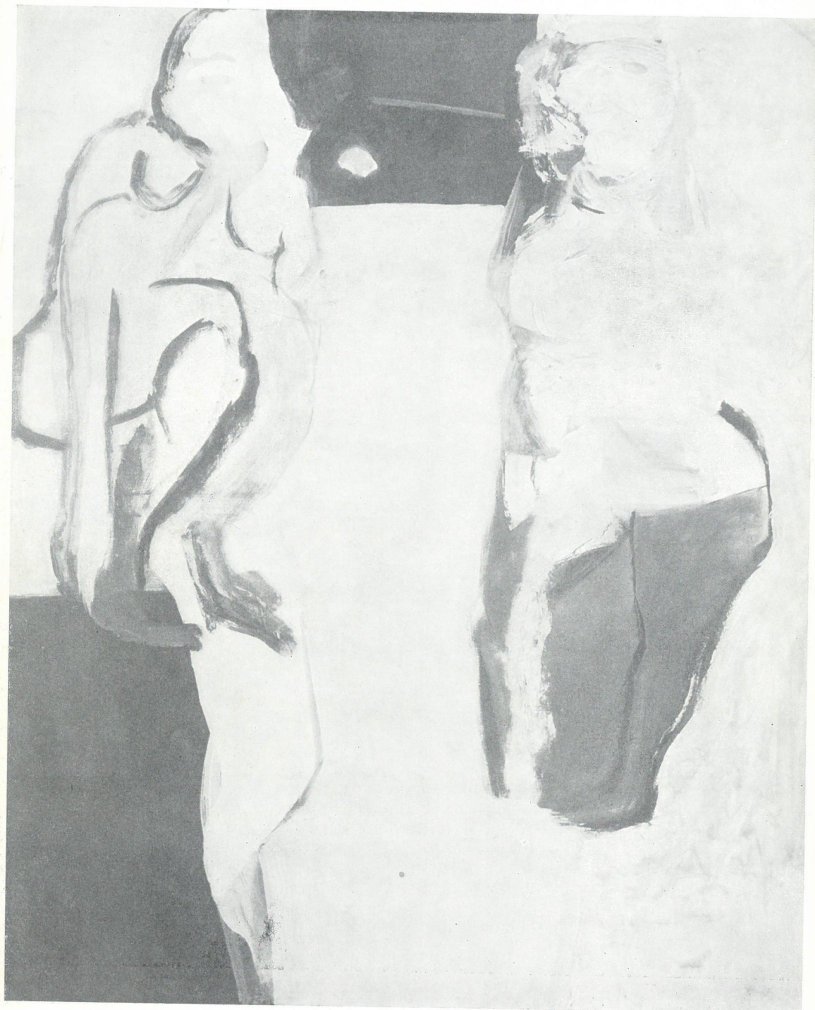

Nr 12

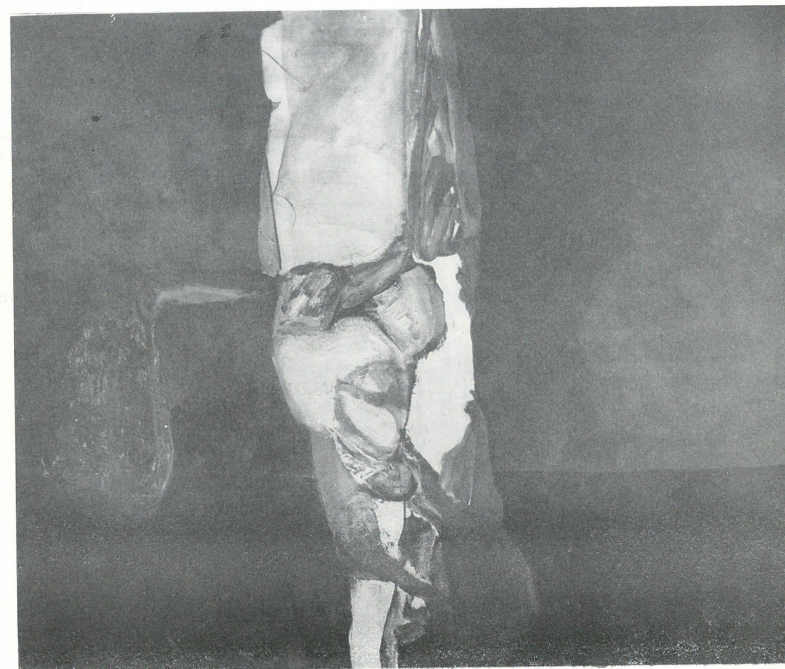

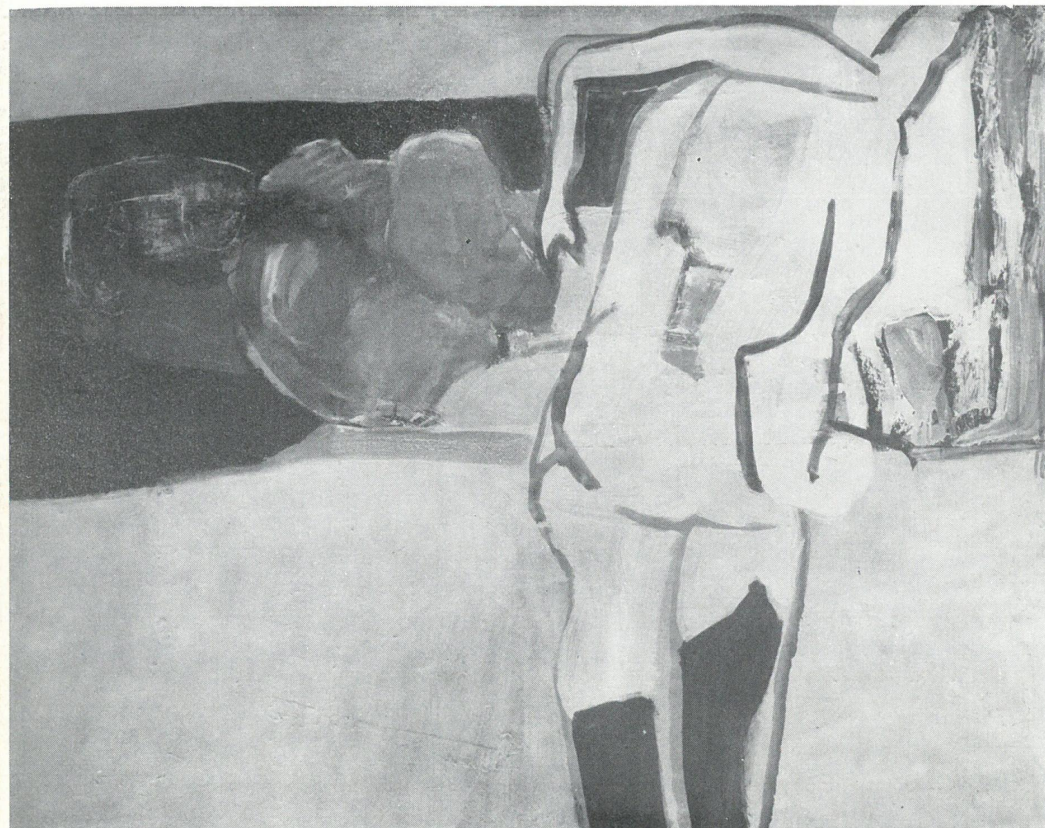
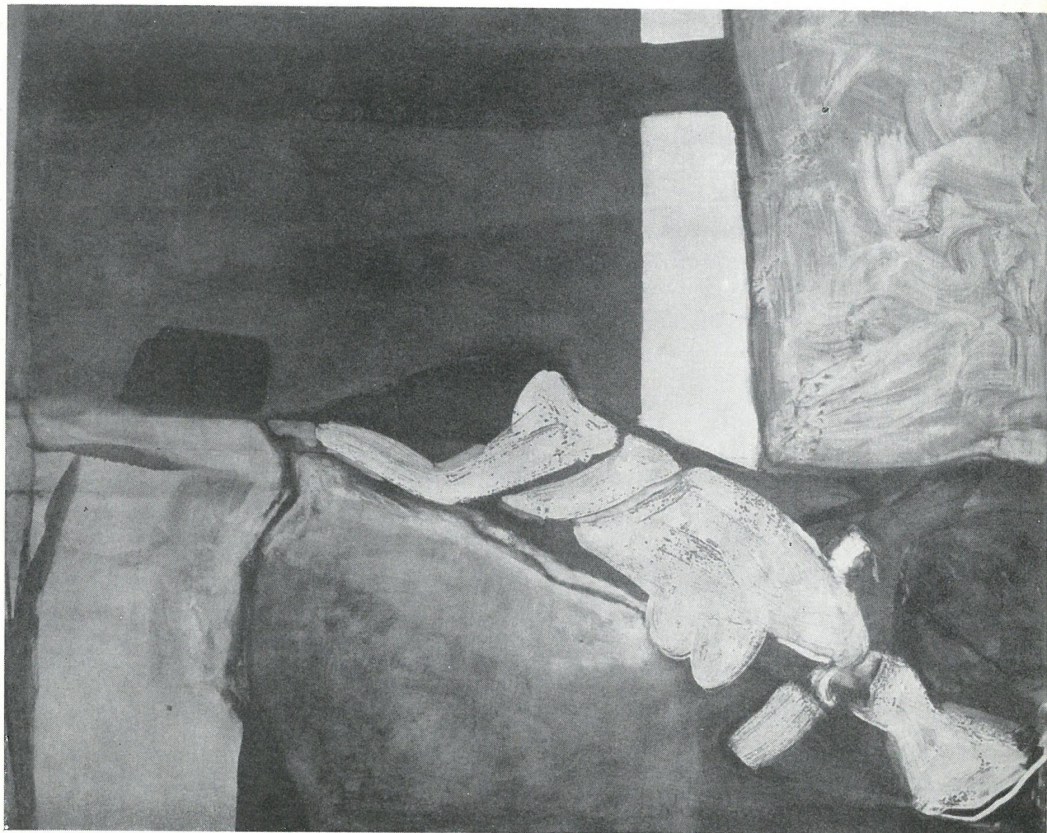
Nr 13

Nr 14

Nr 16

Spis prac

1. ŚPIĄCA, 1963, olej, 70 × 150
2. AKT NA CZERWONEJ KANAPIE, 1963, olej, 165 × 130
3. DWA AKTY, 1964, olej, 100 × 130
4. AKT NR 29, 1964, olej, 120 × 135
5. FIGURA NIEBIESKA, 1964, olej, 150 × 138
6. TRWOGA, 1965, olej, 138 × 150
7. KUZYŃ, 1965, olej, 165 × 130
8. KASTANIETY, 1965, olej, 210 × 166
9. DZIEŃ TRZECI, 1965, olej, 138 × 171
10. DZIEŃ SIÓDMY, 1966, olej, 130 × 100
11. DZIEŃ ÓSMY, 1966, olej, 133 × 163
12. DZIEŃ DZIEWIĄTY, 1966, olej, 155 × 145
13. DZIEŃ DZIESIĄTY, 1966, olej, 180 × 139
14. DZIEŃ JEDENASTY, 1966, olej, 150 × 122
15. DZIEŃ DWUNASTY, 1966, olej, 110 × 120
16. DZIEŃ TRZYNASTY, 1966, olej, 138 × 180
17. DZIEŃ CZTERNASTY, 1966, olej, 120 × 110
18. DZIEŃ PIĘTNASTY, 1966, olej, 130 × 100
19. DZIEŃ SZESNASTY, 1966, olej, 155 × 145
20. DZIEŃ SIEDEMNASTY, 1966, olej, 122 × 150
21. DZIEŃ OSIEMNASTY, 1966, olej, 130 × 100
22. DZIEŃ DZIEWIĘTNASTY, 1966, olej, 150 × 129
23. DZIEŃ DWUDZIESTY PIERWSZY, 1966, olej, 120 × 150
24. DZIEŃ DWUDZIESTY TRZECI, 1966, olej, 170 × 138
25. DZIEŃ DWUDZIESTY CZWARTY, 1966, olej, 129 × 150
26. DZIEŃ DWUDZIESTY PIĄTY, 1966, olej, 130 × 100
27. DZIEŃ DWUDZIESTY SIÓDMY, 1966, olej, 150 × 138
28. DZIEŃ DWUDZIESTY DZIEWIĄTY, 1966, olej, 200 × 90
29. DZIEŃ TRZYDZIESTY, 1966, olej, 145 × 155
30. DZIEŃ TRZYDZIESTY PIERWSZY, 1966, olej, 120 × 110

projekt ekspozycji i opracowanie graficzne katalogu: Teresa Pągowska
projekt plakatu: Henryk Tomaszewski
redakcja katalogu: Maria Matusińska (CBWA)
zdjęcia do katalogu: Leonard Sempoliński
redakcja techniczna: Jan Heydrich (CBWA)
Druk. im. Rewolucji Październikowej. Zam. 1011. M-43. Cena zł 10.—

